

Memo septembercirculaire 2018

Middels deze memo willen wij u informeren over de gevolgen van de septembercirculaire 2018 van het gemeentefonds.

Op Prinsjesdag is de septembercirculaire 2018 verschenen. De uitkomsten van de septembercirculaire heeft met name voor het huidige begrotingsjaar budgettaire consequenties: ten opzichte van de meicirculaire 2018 heeft het kabinet het accres neerwaarts bijgesteld en is de ruimte onder het BCF plafond voor 2018 verlaagd. De jaarschijven 2019 t/m 2022 laten marginale verschillen zien ten opzichte van de meicirculaire 2018.

In deze memo stellen wij voor hoe de gevolgen van de septembercirculaire te verwerken. Op basis van de septembercirculaire ontstaat het volgende budgettair resultaat:

Budgettair resultaat septembercirculaire							
		2018	2019	2020	2021	2022	
1. Accresontwikkeling/uitkeringsbasis		-288.000	-34.000	5.000	-46.000	-13.000	
2. Plafond BTW compensatiefonds		-208.000	0	0	0	0	
3. Taakmutaties en overige ontwikkelingen		-21.000	-1.000	35.000	21.000	24.000	
		-517.000	-35.000	40.000	-25.000	11.000	
functioneel verwerken /reserveringen		21.000	-47.000	-35.000	-21.000	-24.000	
Budgettair resultaat septembercirculaire 2018		-496.000	-82.000	5.000	-46.000	-13.000	

Toelichting mutaties:

Ad. 1 Ontwikkeling Accres/uitkeringsbasis

Het accres 2018 is in deze circulaire lager uitgevallen. Ten opzichte van de meicirculaire 2018 gaat er € 194 miljoen af. Voor Leusden betekent dit een neerwaartse bijstelling met € 288.000 in 2018. Als toelichting wordt gegeven dat dit komt door lagere rijksuitgaven. De ministeries geven in 2018 minder uit dan begroot maar in de circulaire is niet verder gespecificeerd op welke beleidsterreinen deze onderbestedingen optreden. Gelukkig is het uitkeringsjaar 2019 wel weer positief. Het gaat om een toename van € 187 miljoen ten opzichte van de mei-circulaire 2018. Hiermee wordt de structurele verlaging van het accres in 2018 nagenoeg weer gecompenseerd. In onderstaande overzicht is het verloop van het accres cumulatief weergegeven:

Accres 2018-2022 cumulatief		2018	2019	2020	2021	2022	
bijstelling accres 2018		-288.000	-288.000	-288.000	-288.000	-288.000	
bijstelling accres 2019			254.000	254.000	254.000	254.000	
bijstelling accres 2020				39.000	39.000	39.000	
bijstelling accres 2021					-51.000	-51.000	
bijstelling accres 2022						33.000	
Bijgestelde begrotingspositie 2018-2021		-288.000	-34.000	5.000	-46.000	-13.000	

Grote vraag is of de verwachte groei van het accres in 2019 wel realistisch is gelet op de neerwaartse bijstelling in 2018: Net zoals in 2018 is het risico aanwezig dat een deel van de rijksuitgaven 2019 zal worden doorgeschoven naar 2020. Het bestuur van de VNG waarschuwt gemeenten dan ook dat de kans reëel is dat ook volgend jaar de groei van het gemeentefonds niet de plus zal opleveren die in deze septembercirculaire is voorzien.

De mutaties in meerjarenperspectief zijn marginaal en worden voor een deel ook veroorzaakt door een actualisering van de maatstaven herindeling en bijstelling uitkering artikel 12.

Ad. 2 Plafond BTW compensatiefonds

Gemeenten declareren hun BTW op overheidstaken bij het BTW Compensatie Fonds (BCF). Naar inschatting van het ministerie van Financiën declareren gemeenten in 2018 meer BTW dan was voorzien

in de meicirculaire 2018. Dat leidt thans tot een uitname van € 169 miljoen. Voor Leusden betekent dat een verlaging van de algemene uitkering met € 208.000. Bij de meicirculaire 2019 volgt de afrekening. Er blijft in 2018 nog € 106 miljoen ruimte onder het plafond over. In 2017 was dat nog € 150 miljoen. Er is daarmee sprake van een dalende tendens. Omdat het voorschot BCF in de meicirculaire structureel uit het gemeentefonds is uitgenomen is er nu alleen een incidenteel effect.

De uitname van het voorschot BCF heeft geleid tot een forse daling van de algemene uitkering in de meicirculaire (zie betreffende memo meicirculaire en memo voorschot BCF). In overleg met onze toezichthouder hebben wij in onze begroting 2019 en verder een stelpost voorschot BCF opgenomen die is gebaseerd op 80% van de uitname. De onderbouwing van deze stelpost kan niet worden gegeven op basis van de ontwikkelingen van de BTW-uitgaven van de gemeenten. Die zijn onvoorspelbaar. Wij hebben gekozen voor een geleidelijke afbouw van de stelpost. Bij de voorjaarsnota 2019 zullen wij bezien welke structurele gevolgen het hogere gedeclareerde BTW volume heeft voor de in onze begroting opgenomen stelpost van 80%.

Ad. 3 Overige Mutaties

Als gevolg van de overige mutaties neemt de Algemene Uitkering toe met € 21.000 in 2018. In meerjarenperspectief zijn deze taakmutaties als volgt te specificeren:

Overige taakmutaties	2018	2019	2020	2021	2022
1. Rijksvaccinatieprogramma	0	59.000	60.000	61.000	62.000
2. Toezicht en handhaving kwaliteit	0	14.000	14.000	14.000	14.000
3. Uitvoeringskosten SVB (PGB trekkingsrecht)	0	-48.000	0	0	0
4. WMO, met name Huishoudelijke Hulp	13.000	0	0	0	0
5. Voorschoolse voorzieningen peuters	0	-15.000	-28.000	-43.000	-43.000
6. Decentralisatie Sociaal Domein	6.000	0	0	0	0
7. Overige kleine taakmutaties	2.000	-11.000	-11.000	-11.000	-9.000
Totaal Taakmutaties	21.000	-1.000	35.000	21.000	24.000

Toelichting

Ad. 1 Vanaf 2019 valt een deel van de uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van de gemeenten. De daarvoor benodigde middelen zijn aan het gemeentefonds toegevoegd. Er gaat geen financieel herverdeeleffect met deze gewijzigde financiering gepaard. Deze middelen moeten daarmee voor 2019 en verder volledig worden gereserveerd om de hogere bijdrage aan de GGDrU te kunnen bekostigen.

Ad. 2 Vanaf 2019 komt er structureel € 10 miljoen extra voor toezicht en handhaving kinderopvang en gastouderopvang beschikbaar. Deze middelen worden overgeheveld vanuit de decentralisatie-uitkering Voorschoolse voorziening peuters naar het cluster samenkracht en burgerparticipatie van de algemene uitkering

Ad. 3 Jaarlijks wordt voor het gemeentelijk aandeel in de uitvoeringskosten van de Sociale Verzekeringsbank (SVB) voor de PGB trekkingsrechten uit de algemene uitkering genomen. De uitname voor 2019 wordt verdeeld over Wmo 2015 voor € 33.200 en Jeugdhulp voor € 14.800. Gezien het huidige tekort op zorgkosten stellen wij voor om de uitname 2019 niet in mindering te brengen op de zorgbudgetten. Dit levert voor 2019 dan een incidentele tegenvaller van € 48.000 op.

Ad. 4 Jaarlijks wordt het macrobudget van de WMO-huishoudelijke hulp aangepast ten behoeve van prijs- en volumecompensatie. Via het verdeelmodel leidt dat tot mutatie voor de individuele gemeente.

Ad. 5 De DU Voorschoolse voorziening peuters is bedoeld voor de financiering van voorschoolse voorzieningen voor peuters die niet in aanmerking komen voor Kinderopvangtoeslag. Uit een monitor is gebleken dat er veel minder peuters zijn die daarvoor in aanmerking komen dan eerder ingeschat. Er

zijn bestuurlijke afspraken gemaakt waarbij de eerder voorziene groei van deze uitkering wordt losgelaten en wordt vastgezet op € 30 miljoen macro. Voor Leusden betekent dit een verlaging van deze uitkering met € 15.000 in 2019 tot olopend € 43.000 in 2021.

Ad. 6 Het betreft hier een incidentele verhoging van de IU participatiewet in 2018

Ad. 7 Diverse kleine mutaties waaronder een vergoeding voor aanschaf van lees loeps voor leden van stembureaus en vanaf 2019 uitnames in verband met jeugdhulp aan kinderen in AZC's en kinder en jeugdpsychiatrie.

Wij stellen voor om de hierboven vermelde taakmutaties, met uitzondering van de korting op de IU- Jeugd en WMO als gevolg van de uitvoeringskosten SVB, bij de najaarsnota functioneel in de begroting te verwerken. Daarbij is dan sprake van een budgettair neutraal verloop voor deze onderdelen.

IBP en Sociaal Domein

Deze onderdelen komen niet tot nauwelijks aan de orde in deze circulaire. Ten aanzien van het IBP is de verwachting dat de rijksoverheid in november met een standpunt zal komen als het gaat om de verdere uitwerking van de financiering van het Inter Bestuurlijk Programma.

Voor wat betreft het Sociaal Domein wordt ingegaan op de regelingen transformatiefonds en fonds tekortgemeenten ("stropenpot"). Voor het transformatiefonds is er regionaal een aanvraag ingediend van € 670.800 per jaar voor de periode 2018 t/m 2020. Deze middelen zullen worden ingezet voor transformatieopgaven van de breedspectrum aanbieders binnen onze regio. Voor de stropenpot heeft Leusden een aanvraag ingediend van € 450.000. Gelet op de claims van de andere gemeenten en de beperkte middelen in het fonds is de verwachting dat deze aanvraag niet volledig zal worden gehonoreerd. In november/december wordt voor beide regelingen door het Rijk bekend gemaakt welke bedragen worden toegekend. De verdeling zal daarbij worden meegenomen in de decembercirculaire 2018.

De uitkomsten van de septembercirculaire en de gevolgen voor de begrotingspositie zijn als volgt:

Bijgestelde begrotingspositie	2018	2019	2020	2021	2022
Begrotingsresultaat 2019-2022	0	49.000	123.000	164.000	233.000
effect septembercirculaire 2017	-496.000	-82.000	5.000	-46.000	-13.000
Bijgestelde begrotingspositie 2018-2021	-496.000	-33.000	128.000	118.000	220.000

Conclusie

De septembercirculaire heeft in meerjarenperspectief geen grote wijzigingen voor onze begrotingspositie tot gevolg. De jaarschijven 2020 t/m 2022 laten ook na verwerking van deze circulaire nog een positief saldo zien. Voor het jaar 2018 ontstaat wel een forse tegenvaller als gevolg van het lagere accres en de verlaging van het plafond BTW compensatiefonds. 2019 laat een incidentele tegenvaller zien omdat de korting op de IU Jeugd en WMO niet kan worden opgevangen door een verlaging van de in onze begroting beschikbare zorgbudgetten voor die onderdelen.

De gevolgen van de septembercirculaire voor het jaar 2018 en verder zullen wij verwerken in de bijstelling van de begrotingspositie zoals die bij de Najaarsnota 2018 zal plaatsvinden.